

KOOLIKOTT SELGA: kolmanda klassi õpilane tassib viiekiilost kandamit

Lapsed vajuvad ranitsa all looka

Algklassiõpilase koolikott on keskmiselt kolm kilo raskem, kui selles eas laps kanda tohiks, selgus koolipäevaks valmis pakitud ranitsaid kaaludes.

KRISTEL KIRSS

Kui esimese klassi õpilane Paula Sepp oma kolmapäevaseks koolipäevaks kokku pakitud õppevahendid ja sporditunniks vajalikud rõivad kaalule aetas, hüppas seier nelja kilo ligi.

Paula sõidutas hommikul kooli isa, kuid mitmed tema jalgsi kooli käivad klassikaaslased kurtsid, et nii raske koti tassimine väsitab ja paneb selja valutama. Paulast poolteist aastat vanema Liisi koolikott osutus viiekiiloseks "pommiks".

Kümnendik kehakaalust

Ortopeedi Urve Reedlichi sõnul ei tohiks lapse seljakott olla raskem kui üks kümnendik tema kehakaalust. Seega tohiks näiteks 30-kilone laps kanda kõige rohkem kolme kilogrammi raskust kandamit.

Reedlichi hinnangul hakkab liiga raske seljakott kindlasti lapse tervisele, kuid keegi ei ole paraku seda Eestis uurinud. "Meie poole pöörduvad 15–16-aastased lapsed, kes kaebavad seljavalusid. Röntgeni läbivaatuse tulemused olulisi muutusi selgroos ei näita, kuid valud võivad olla põhjustatud raske koolikoti kandmisest nooremas eas," oletas ortopeed.

Paula ranitsat lahti pakkides selgus, et kandami teevad raskeks peamiselt kott ise ja õpikud. Kui neile lisanduvad mõnel päeval veel joonistamistarbed ja spordirõivad, ongi laps kooli minnes lookas.

Tööseadused ei kaitse

Kirjastus Koolibri juhtivtoimetaja Ants Haljamaa sõnul pole praegu normatiive, millest õpikuid tootes lähtuda. "Vana norm ütleb: kui esimese klassi lapse koolitee on kuni kolm kilomeetrit pikk, tohib tema kott kaaluda 1–5 kilogrammi," viitas Haljamaa.

Haridusministeeriumi korraldustalitluse juhataja Ants Egloni arvates ei olnud nõukogudeaegsed normid realistlikud ega millegagi põhjendatud. "Kooliruumide sisustamise kohta on hulk tervisekaitse nõudeid. Kiivalt jälgitakse ka seda, et lapse tööpäev ei veniks liiga pikaks, kuid koolikoti raskuse kohta praegu ettekirjutusi pole."

Sama kinnitas ka Küllike Kasuri Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuametist. Tema teada on vaid valitsuse määrus 19. oktoobrist 1993. aastast, mis käsitleb raskuste käsitsi teisaldamist töökaitse seisukohast lähtuvalt. Määruse lisas on kä-

Äsja seitsmeaastaseks saanud Paula Sepp vinnab igal hommikul selga neljakilose koolikoti.

MARKO MUMM

sitsi teiseldatavate raskuste piirnormid, mis lubavad 13–14-aastastel poistel kanda viit, tüdrukuid kolme kilogrammi.

Algklassiõpilaste koolikoti raskus on päeviti ning ka kooliti erinev. Mitmel pool saab osa õppevahendite siiski kooli jätta. Koolid on tellinud õppevahendite paigutamiseks ka lukustatavaid raudkappe, kuid nende rentimine 60–70 krooni eest kuus pole kõigile vanemaile taskukohane. Päästev võimalus oleks muretseda algklassilaste tarbeks kaks õpikukomplekti – üks koolis, teine kodus kasutamiseks. Paraku on õpikute ostmiseks eral-

datud raha piiratud.

Aastakümneid tagasi oli laste koolikoti raskus toonase tervisehoiuministeeriumi emade ja lastevalitsuse juhataja Ulita Niegeseeni südameasjaks. Tema teeneks oli ka ranitsate kooli ilmunine. Ühtlasi võitles ettevõtlik naine välja selle, et paljudesse koolidesse hangiti matemaatika- ja emakeeleõpikute toipeltsemlarid. Tema tütar, Vanalinna Hariduskolleeegiumi juhataja Kersti Niegeseen pakkus, et ka pinginaabrid saaksid vastastikku teineteise koolikotti kergendada – üks toob matemaatika, teine emakeele raamatu.

Õpilased kurdavad seljavalu

URVE REEDLICH

ortopeed

Õige rühi hoidmiseks ja seljavalude vältimiseks peaks 1.–7. klassi õpilased kandma koolitarbeid tugevdatud seljaosaga ranitsas. Selles vanuses kasvab organism kõige jõudsamalt. Luud on pehmed ja väärad lülisambakõverdused kerged tekkima. Kui neid vigu ei saa õigel ajal ravida, jää-

vad need kogu eluks.

Lapse seljalihaste nõrkusest ja väsimusest annab märku seegi, kui ta ei jõua koolipingis sirgelt istuda, vaid lõhutab, rind ja pea laual. Pärast koolipäeva ei jõua väsinud seljaga laps enam laua taga õppida ja kipub selle asemel põrandale kõhuli. Ta valib endale alateadlikult parima asendi – horisontaalsel selg puhkab.

7-aastase Paula koolikott

Paula ranits koos koolis vaja minevate asjadega kaalub 4 kg, tüdruku kaal on 21,8 kg. Normaalne ranitsa kaal on 1/10 lapse kaalust, seega 2,2 kg.

8-aastane Liis kaalub 27 kg, tema asju täis koolikott kaalub 5 kg. Normaalne koti kaal on 2,7 kg.

Eeli Polli